

המילים "הסתדרות" ו"סוכנות" היו בפייה מילות גנאי קיצוניות. אין זו עוד תנועה לוחמת. זוהי תנועה השייכת למציאות הישראלית כפי שהיא — השותפה לכל מערכות השלטון (וולת ה' ממשלה) ולחלוקת השלל. מפלגה ששוב אין תהום פעורה בינה ובין שאר המפלגות. מפלגה השייכת למשפחה הגדולה. שום דבר מהותי באמת אינו חוצץ עוד בינה ובין רפי"י, ואף לא בינה ובין מפא"י. גם לא רעיון שלמות המולדת. מפא"י ורפי"י מוכי גות בהחלט לאמץ אותו לעצמן, בהזדמנות מתאימה.

ספיר, למשל) היא אפשרות מעשית. אפשרות המובילה לפילוג גח"ל. יש עוד גורמים המובילים לפילוג. חרות רוצה להתבצר בהסתדרות, לרכוש את המוני השכירים של ישראל השניה. לכן עליה לדגול בתוספת יוקר. הליברלים הם מפלגת המעבידים בה"א הידיעה, והם צרי" כים להתנגד בחריפות לתוספת היוקר. זוהי בעיה ממשית, שאי אפשר לטייח אותה ב" טיח של מילים. ואפילו אם תימצא פשרה מילולית בקיץ זה, עתידות בעיות כאלה לצוף בתכיסות גוברת, לפוצץ את גח"ל מבפנים.

★ ★ ★ מי מורד בבגין?

ר ינתיים אין מחסור בגורמים המועי זעים את תנועת החרות מבפנים. ה' אכזבה מתוצאות השותפות עם גח"ל, ה' מפלה בבחירות, השותפות עם מפא"י בכנסת (ראה ה'נדון) — כל אלה משרים בתנועה אחרת של אישביעת רצון. גם בגין עצמו לא יכול היה להתעלם מכך בנאומו הפתיחה של הוועידה. נאומו הסתיים בנימה פסימית בולטת (תוך כדי הטפה נגד הפסימיות, כמובן). אולם בתנועת החרות לא חיתכן אופור יציאה של ממש. כל מי שחולם על הדחת בגין — עושה את החשבון בלי בעלי הבית, פשוטו כמש' מעו. את בגין, בן ה'53, אי אפשר להדיח. כי חרות היא מפלגת מנהיג. אם כל צמרת התנועה תלך לכיוון אחד, ובגין לכיוון השני — תלך התנועה אחרי בגין. זה כבר קרה פעם, כאשר כל צמרת התנועה, בהנהגת מאיר גרוסמן, התפלגה

★ ★ ★ האם יתפוצץ גח"ל?

מזוה מונה עשרה שנה נמצאת תנועת החרות באופוזיציה בכנסת, אחרי דור שלב של אופוזיציה במדינה בדרך. השאלה היא: עד מתי? שאלה זו מתנגנת בהכרח בכל דיון פנימי בתנועה, ובכל דיון עליה. מזה 40 שנה לא השתנה גודלה של תנועת החרות (והמפלגה הרביזיוניסטית, בגילולה הקודם). גודל זה נע תמיד סביב 15% של היישוב. זהו המצב גם כעת. הצירוף של גח"ל היה ונשאר מכני. אין הוא מתקדם לקראת איחוד של ממש במס' גרת משותפת. הוא עזר לחרות לחזור ל' טרקלין המשפחה של המישטר הקיים, תחת להישאר בפרודור. אבל הוא לא הוסיף לכוחה. אולי להיפך: כל אחד משני השר' תפים איבד כמה אלפי קולות בשוליו. האם גח"ל יחזיק מעמד עד לבחירות ה' באות? הדבר מפוקפק. הליברלים חוששים, בצדק, כי חרות תעמיד אותם בפני אולטי'

אשכול נואם: ז'בוטינסקי כאילו מחייך

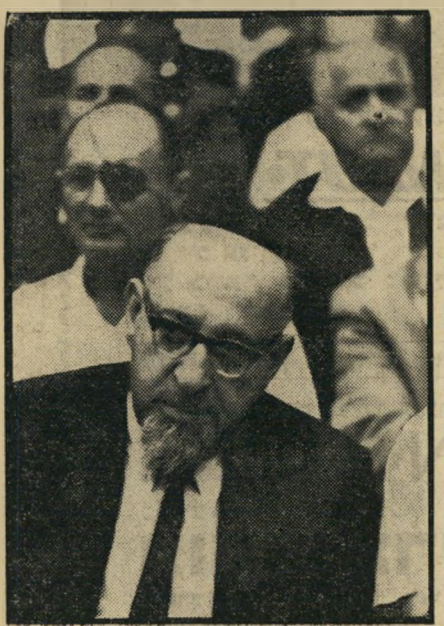
(43) הוא שאפתן, אבל אין מאחוריו כוח תנועתי מגובש. הוא יודע שאין לו כל סיכוי לנצח את בגין — ועל כן הוא נאלץ לנקוט קו שלא ירגיז את בגין. דהיינו: להילחם באנשי בגין, מבלי לפגוע בו עצמו. אין זה קל. כי בגין דאג לכך שכל עמדות המפתח בתנועה יהיו בידי אנשים ה' נאמנים לו אישית ללא סייג. יעדו של תמיר במאבק זה, הוא תפקיד יו"ר הנהלת התנועה. תפקיד זה מסור בידי יוסף שופמן, חרשתן ומשפטן, רביזיוניסט ותיק מאד. אין זה תפקיד בעל חשיבות ממשית במערך הפנימי של התנועה, אבל בשביל תמיר הוא חשוב. אם יגיע אליו, יהיה פירוש הדבר הכרה בו כביורש העצר, כאיש מס' 2 בתנועה. או יהפך מוקד טבעי לכל אופוזיציה פנימית. מכיוון שכל עסקני התנועה, ובראשם בגין עצמו, מבינים זאת — אין לתמיר סיכויים רבים להגיע למעמד זה במצב הנוכחי. לכן — למרות כל האכזבות והשאלות חסרות התשובה — בטוח דבר אחד בוועידה השמינית של חרות: שום דבר לא ישתנה.

מז'בוטינסקי בשנות השלושים. התנועה נשר ארה עם ז'בוטינסקי, ואילו גרוסמן נשאר עם אבר מדולדל, שנקרא "מפלגת המדינה היהודית". כמעט איש אינו זוכר אותה. כל מי שיקום על בגין, ימצא את עצמו במידבר. ל'150 אלף בוחרים חרות, בגין הוא הכתובת — האיש המגלם את התנועה, לא תנועה המיוצגת על ידי איש. כל זה ברור לכל עסקני התנועה. לכן הולכות המגמות המרדניות בדרכים עקל' קלות. המורד העיקרי הוא חוג עסקני הסתדרות העובדים הלאומית, בהנהגת אליעזר שוסטק. הוא מייצג אחוז קטן מאד מבין בוחרים חרות, אך אחוז גבוה מבין עסקני התנועה ומנגנונה. וכן היא מהוזה גורם לאימבטל בדיונים הפנימיים. אבל שוסטק אינו יכול להתמודד עם בגין. הוא יכול רק לנסות לתפוס עמדות במנגנון המרכזי, כדי למנוע את התהליך שהוא חושש מפניו: חיסול סופי של הסתדרותו, וצירוף חרייה לסיעת תכלת לבן בהסתדרות הכללית. שונה בעייתו של שמואל תמיר.

אורח' הכבוד: תמו המלחמות של העבר

מטום של התאבדות ערב הבחירות, כששוב לא יוכלו להתנגד. לכן הם דוחפים להכרעה מוקדמת. ההכרעה היא קודם כל ביחס ליעד ה' מעשי. האם מוכנה חרות להצטרף לקוא' ליציאה? הליברלים שואפים לכך, כי רק בתוך הממשלה יוכלו הם לקדם את האינטרסים הכלכליים המיוצגים על ידם. ואילו מחם בגין חולם עדיין על ממשלה משלו. לא ממשלה של חרות או של גח"ל — גם הוא אינו יכול להאמין באפשרות כזאת בעתיד הנראה לעין — אבל ממשלה של קואליציה ימנית. לצורך זה קיים הפלירט בין גח"ל ורפי"י לצורך זה מטפחת חרות את הכפייה ה' דתית. בכל נאומו של בגין, במשך שעה וחצי, אחרי הנאום הגזעני הקיצוני של הרב הראשי האשכנזי, לא היתה אף מילה אחת נגד הכפייה הדתית, או על בעיית הדת' והמדינה. כי קואליציה כזאת, אפילו בתיאוריה, לא תיתכן ללא המחנה הדתי כולו. קואליציה של גח"ל, רפי"י, אנודתישראל והמפד"ל היא אפשרות תיאורטית, אם כי לא בכנסת הנוכחית. אבל לא יותר מאשר אפשרות תיאורטית. ואילו קואליציה של הליברלים עם רפי"י, הליברלים העצמאיים, המפד"ל והימין של מפא"י (בהנהגת פינחס

משפחה אחת: י. ש. שפירא (באמצע) — בן מאיר ומשה דיין